

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Ptočno-hranilnični račun št. 652.941.

Vojna na skrajnem Vztoku.

(Brzobjavne vesti.)

Iz glavnega stana generala Oku.

LONDON 31. Dopisnik »Reuterjevega biroa« v glavnem stanu generala Oku je dne 29. t. m. sporočil: Potem ko so Japonci potisnili Ruse preko reke Hunho, so od večraj popoldne do danes opoldne obstreljevali sovražnika na vsej fronti. Rusi so le slabo odgovarjali. Japonci skušajo sedaj nadkraliti desno krilo generala Kuropatkina.

Izgube Rusov in Japoncev v zadnjih bojih.

PETROGRAD 31. »Petrogr. brz. agentura« so dne 29. t. m. sporočili iz S. Hetua: Napad Japoncev pri Landugovu je bil od bit. Naskok konjenikov dagestanskega polka na neko japonsko baterijo, pa ni vspel, ker so Japonci streljali s šrapneli in s puškami. Rusi so v času od 25. do 28. t. m. izgubili 10.000 mož. Zgube Japoncev so zelo velike; 300 Japoncev je bilo ujetih.

Poročilo generala Kuropatkina.

PETROGRAD 31. (Uradno.) General Kuropatkin je dne 29. t. m. sporočil: Izgube Japoncev so jako znatne. Mnogo jih je ubila pehota s bajonetom, oziroma konjenštvo s sabljami. Skupno število ujetnikov ni znano; vendar znaša po dosedanjih poročilih 300. Na drugih naših pozicijah smo izgubili 5 častnikov in petdeset mož. Čete na desnem boku drže zasedeno neko vas, ki so jo v zadnjih bojih vzeli. Japonci so ožrakrat poskusili, da bi Bibaitse zopet vzeli, toda bili so odbiti. Naše topništvo je z vseh strani obstreljevalo Sandepu, kjer se nahaja mnogo japonskih čet. Po noči kaže toplomer 20 stopinj pod ničlo.

Poročilo japonskega poslanštva.

LONDON 31. (Reuterjev biro.) Tukajšnje japonsko poslanštvo je priobčilo neko poročilo maršala Ojame od 31. t. m. v katerem se pravi, da so Rusi od 25. t. m. naprej pustili na bojišču okoli 1200 mrtvih. (To število mrtvih potrjuje indirektno, da niso Rusi v bojih od 25. do 27. jan. zgubili 10.000 mož, ampak k večjemu 5 do 6000 mož, približno toliko kakor Japonci. Čudno je, da ne ve Ojama ničesar poročati o dogodkih na njegovi fronti od 27. t. m. dalje. Kaj pa z njegovim preganjanjem? Op. ured.)

Atentat z bombami v Parizu.

Bomba pred palačo ruskega atašee.

PARIZ 31. Tukaj sta bila dva atentata z bombami, ki sta v zvezi s sedanjimi ruskimi dogodki. Ko se je ob 1. uri ponoči vojaški atašé tukajšnjega ruskega poslanštva, princ Trubeckoj, povrnil v svoje stanovanje, je opazil koščič ob uhođu v hišo omet. Zavil v stari časnik. Bila je to cilindrična škaflija za konzerve, visoka 25 cm. Pozvalo se je redarje ter obvestilo laboratorij municipija.

PODLISTEK.

117

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. C. O.

— Rekel sem mu tako-le: Mi smo kraljevi, a nismo razbojniki, in dokler se nas nikdo ne dotika, se tudi mi ne bomo dotaknili nikogar. Če smo se s Kapitlji kedaj spoprijeli radi naših pravice, bila je to naša stvar, ali da bi brez potrebe izven svojih mej grabili in ubijali, tega pa ne. Mi nismo vojski za plačo, ampak meščani za svoje pravo in se ne mešamo v tuje posele. Še tako, ko nas je malo, se nas je dosti pogubilo v krvavih sporih. Ako bi se nas pogubilo še več, pa nam nihče ne ostane na Griču, razun žensk, otrok in starčkov za sem, a še te nam poje volk! Rekel sem mu še, naj pozdravi

V škafliji je bila perkusijska bomba, v kateri je bilo 160 krogelj. Očitno je, da se je nameravalo, naj bi bomba ob uhođu koščice valed stresa eksplozirala. Storilec je neznan. Drugi atentat z bombami se je izvršil danes po noči, ko se je vračala maščica s protestnega shoda.

PARIZ 31. Pred palačo Trubeckoj, vojaškega atašee ruskega poslanštva, je bil najden peklenški stroj, na katerem je bila užigalna vrstica, ki je bila sicer nažgana, ali je ugasnila.

Protiruski shod.

PARIZ 31. Sinočnjega protiruskega shoda se je udeležilo 6000 oseb. Po dovršenem shodu je bil v Avenue de la Republique pred hišo št. 13 vržen peklenški stroj v oddelek policijskih agentov in republikanskih gardistov. Dva gardista sta bila ranjena. Ulica je bila zaprta. Peklenški stroj je proizročil le neznatno škodo, ker je razbil le nekoliko šip. Dve sumljivi osebi sta bili aretovani. Peklenški stroj je bil napolnjen s žebli različne velikosti, cevmi in komadami starega železa. Eksplozija je bila jako močna. Naboj je bil vržen 20—30 metrov na daleč. Govorci se, da je bil peklenški stroj ravno tako sestavljen, kakor oni pred palačo kneza Trubeckoj. Dve ženski sta bili tudi lahko ranjeni.

PARIZ 31. Na večeršnjem protiruskem shodu je najprej govoril Rubanovič o žalostnem položaju ruskega proletarijata. Jaurés je opisal zgodovinski razvoj socialnega razmerja na Ruskem. Pressense je izvajal, da valed najnovejših dogodkov utegne priti na Ruskem na krmilo socialna demokracija. Shod je vnapre jel dnevni red, v katerem se izraža ruskega narodu simpatija ter se obsoja dogodke od dne 22. t. m. Shoda se je udeležilo 6000 oseb.

Dementi.

PARIZ 31. Policijska prefektura je izjavila, da ni tamkaj ničesar znano o bombi, ki bi jo našli pred palačo prince Trubeckoj.

Poslanska zbornica.

DUNAJ 31. Državna zbornica je razpravljala o nujnem predlogu glede smrti umirovljenega duhovnika Petrana, ki se je nabajal v kaznilnici, v Mitterbergu. Poslanec Berger (Venenec) je rekel, da je neverjetno, da se je Petran sam umoril oziroma, da se mu je pripetila nesreča ter je očitno oblastnim, da niso dogodki dovolj preiskovale. — Sino je napadal linškega škofa Doppelbauerja ter opisal razmere v kaznilnici v Mitterbergu. Voditelj pravosodnega ministerstva je branil oblastni in škofa ter izjavil, da je državno pravdnštvo še le v zadnjih dnevih prejelo poročila, valed katerih se je pričela preiskava. Vlada hoče, da se stvar pojasni. Dr. Klein je proti nujnosti.

Posl. Schlegel je polemiziral proti posl. Bergerju ter se je izjavil proti tendenci nuj-

nega predloga. Debata je bila nato za ključena.

Zbornica je odklonila nujnost predloga posl. Bergerja glede smrti upokojenega duhovnika Petrana ter je potem nadaljevala debato o predlogu za poljšanje bede, ki je bila dovršena v glavni debati ter je nato pričela podrobna debata.

Ministrski predsednik Gautsch je predložil obrtno novelo (Pohvala). Govoril je nato posl. Wolf o izidu državnozbornskih volitev na Ogrskem, predsednik mu je konečno odvzel besedo.

O dnevnem redu jutrajšnje seje se je vnela daljša debata. Konečno je bil določen dnevni red, po katerem se bo v prvi vrsti razpravljalo o nadomestnih volitvah vodseke, nadaljevanje debata o polajšanju bede in tretjič imunitetne stvari; na to prvo čitanje rekrutne predloge in prvo čitanje proračuna.

Prihodnja seja jutri.

Brzobjavne vesti.

Volitve na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 31. V volilnem okraju Miskolec je bil izvoljen Birony, člen Košutove stranke s 132 glasovi. Ministrski predsednik Tisza je ostal v manjšini.

SZASZ SEBES 31. Minister za trgovino Hieronymi je bil danes izvoljen poslancem.

Ločitve cerkve in države na Francozskem.

PARIZ 31. Minister za uk in bogočastje Bienvenu Martin je nekemu sodrniku »Matina« izjavil, da predloži vlada v kratkem zakonski načrt o ločitvi cerkve in države ter da ima trden namen, da izvede to reformo. Francija je dospela do mrtve točke, morala se bo odločiti, da se ločita cerkev in država ali pa da se sklene z Vatikanom nova pogodba.

Rex Illyria.

Burno se je pričelo novo leto 1905. Dogodki katastrofalnega pomena ginejo preko poročila kakor valovi razburkanega morja. Tajne sile so strugolavile Koerberja, nevarnega in finega fleuret borilca proti zmagoviti vstajajoči slovanski pravici, koketnega deklaratorja zvenečih fraze o »nemški posest«, ki je pet let krpal stari, nadušljivi kovaški meh, imenovani nemški centralizem. Na Francozskem so nacionalisti pahnili s krmila masona Combesa in ga vrgli v vodo; srečno plava brod zapeljane Francije v pristni monarhije, kamor jo spremljajo iskrene želje slovanskih patrijotov. Na Ruskem so prelivali zaslepljeni delavci srčno kri, da bi guala mlinške

*) Temu nazoru cenjenega gospoda avtorja bi se mogli mi pridružiti v toliko, v kolikor je monarhična stranka res najprijaznejša zvezi s Slovanstvom. Sicer pa je naše uverjenje to, da je v monarhični stranki masikaj gnilega in nevarnega za narod francozski. Op. uredništva.

še, da v krčmi pri Novi vasi meščani buče, pečujejo in dvigajo pesti nasodnika in veliko svetovalstvo. Vidim, da so tajne roke vrgle podkupnino med siromake, da jih dvignejo, a tu ne treba drugega, nego iskro in griški svet plane na Kapitlji, potem pa nam bodi Bog milostljiv, kajti bojim se, da bi mogli potegniti krajši konec.

— Kako ne bi? je planil Živan. Ne veš li, da je doli še dosti vojske, ki more podaviti vse nas Gričane, nam zažgati mesto, a četa mladega Palizna ne odide v tej noči, ampak zjutraj ob zori s kraljem, ker so v Kapitlju menda zaslitili prevaro. Oh, prokleti prosti, ki so se umešali to pot! Mi meščani naj bi v tretje nosili kožo na trg za druge in naj stavimo v nevarnost vse svoje imetje. Vem, žegavi so ti vražji nohti. Ali ni odposlanec kapitana Lučence omenil tudi ime Grga Prišlina? To je njegovo maslo. Oa sovraži škofa Pavla, ker je poglaval z dvora tega krvnika, kipi na nas Gričane, a posebno še za me z ljutim maščeva-

namne tri — na ropotajočem mlinu židovsko-japonsko-angleških intrigantov. Velevažni dogodki. Ali ni časa za premišljevanje, kar se že napoveduje drug, nov dogodek, ki osvaja vso pozornost Jugoslovancev, tako, da jim pričakuječa nestrpnost napenja žile in trga živce.

Injuria temporum, kakor pravi Bismarek, se bliža koncu in začetek konca so prinesle zadnje ogrske državnozbornske volitve. Z utripajočim srcem je jemal te dni misleči Slovenec dnevnik v roke in iskal telegame in številke o ogrskih volitvah. Ali že vendar odbije ura nesrečnemu dualizmu in tej gospodarski in politični bedi avstrijskih Jugoslovancev? Tudi na Dunaju so začeli menda spoznavati, da je bila pogodba 1867 le od Bismarckana postavljena na past.

Sicer je že minister Belcredi sanjaril o avstrijski konfederaciji, obstoječi iz petero, po personalni uniji združenih kraljestev. Bismarek je takoj spoznal vrednost ideje. Polastil se je je hitro in jo prikrojil po svoje. Pridobil je zanj Beueta, Belcredijevega naslednika, in Deaka, oziroma Andrássyja. Pruski kralj Viljem je hotel po premirju v Nikolsburgu 1866 prikloniti Češko Prusiji in komaj ga je odvrnil dalekovidni Bismarek, ki je po letu 1870. večkrat zatrjeval, da je nemška enota dosežena v maksimalnem obsegu, in Bog ve, da-li se ni prekoračila dovoljena meja in če se niso ojačili centrifugalni elementi? Niti teh ne more prebaviti sicer dobro meljoči protestantski nemški želodec. A kaj bi se zgodilo, ko bi se bili pomnožili za milijone katoliških Čehov? Bismarek je modroval: niti Avstrije, niti nobene avstrijske države ne sme Prusija prikloniti, dokler nima v teh krajih Nemci uničujoče večine. Najprej je treba Slovane asimilirati. Avstrija sama pa ne opravi tega težavnega dela, ker tvorijo Slovani preobilno in prekompaktno maso. Moramo jih razdrobiti na dvoje, en del moramo izročiti Avstriji, drugi del Ogrski, da jih prebavita in asimilirata. Potem še le bomo govorili o aneksiji avstrijskih dednih dežel in o protektoratu nad Ogrsko. In potem bo odprta pot Prusiji v Trst, na Balkan in v Malo Azijo.

No, Bismarek je obračal, in Bog je obrnil. Bismarek-Andrássyjevo pogodbo 1867 je ovrгла in razveljavila letošnja januarska ogrska volitev, v kateri je zmagal Fran Kosuth, voditelj neodvisne stranke in predsednik združene opozicije. Fran Kosuth je prvi in največji nasprotnik sedanjemu dualizmu in nagodbi 1867.

Habsburška dinastija išče pomočnikov proti madjarski aroganci. Leta 1848. so jej pomogli Hrvati, a za plačilo so dobili nagodbo 1867, Bachovega naslednika Khuen-Hedervaryja, namesto germanizacije madjarizacije, tako, da vladajo dandanes na Hrvatskem madjaroni, da je Reka madjarska in da

njem, in rad bi, da bi mi krvaveli in krvaveči izgubili glave, da bi se mogel on potem pohvaliti: vidite, kri teče tudi brez moje navzočnosti. On je to zaslepil Lučenco — samo on. Ali tega ne sme biti, Gričani morajo ostati pri miru.

— Prav si rekel, je potrdil sodnik, zato sem prišel k tebi, kume Živan. Meščani vedo, da si ti steber njihove pravice, in da te živ krst ne more podkupiti proti mestu. Vsi te spoštujejo in ljubijo, tvoja beseda jim velja toliko kolikor zakon. Pojdi z mano med razburjeno ljudstvo, reci mu ti besedo in pomiri je. Dobro bo za tvoje dušo.

— Za dušo? je vzdahnil Živan, polživši roko na srce. Oh, moja duša peče krvava rana. Nu, seveda. Ne odtezam se nikdar, ko treba ustati na obrambo rojstnega mi mesta, za njegov mir, njegovo srečo. Mari nisem izgubil svojega jedinca?

— Umiri se, Živan, Bog dade, da ga zopet najdeš.

(Pride še.)

okoli 30 madjarskih šol širi korupcijo po Hrvatskem.

Kdo bi vladal sedaj v avstrijskem parlamentu, ko bi sedeli na slovanski desnici še poslanci iz kraljevstva Hrvatske in Slavonije, morda pozneje tudi iz Bosne in Hercegovine? Pomisli, slovenski obrtnik, trgovec, uradnik, kmet in delavec! Potem izgine nemška manjšina kakor kaplja v slovanskem morju. Tudi od nas samih Jugoslovancev je odvisno, da stvorimo novo, mogočno in zanesljivo večino. Injuria temporum, razmetanost in razdrobljenost narodov se bliža koncu. Bliža se politično edinstvo avstrijskih Jugoslovancev. Ako preneha pogodba 1867, vrne se politična konstelacija iz pred leta 1867 in Hrvatska zadobi popolno, prejšnjo svobodo in lastno voljo odločitve. — Ako hoče Fran Kossuth novo pogodbo na podlagi 1. 1723. potem sklenejo Hrvatje svojo pogodbo po pravicah iz let 1527, 1712, 1849, kakor bo koristilo njim in Jugoslovancem. Duh časa in ugodnost razmer kljuje slovenske in hrvatske poslance, da stopijo v zvezo in skupno postavijo nov slovensko-hrv. politični program. Avstrijski cesar nosi že sedaj idealni naslov »rex Illyriae« in ta naslov se spremeni v realno, vidno potenco, ko se politično združijo Slovenci in Hrvatje!!

Novo past so nastavili nam Slovanom Nemci in Kossuth z idejo avstrijske konfederacije. Ne le, da je taka konfederacija ob sedanjem razpaljenem nacionalizmu neizvedljiva in nemogoča. Nam Slovanom jo politična modrost naravnost prepoveduje. Na vsaki način pride v Avstriji na krmilo slovanska večina, bodisi po splošni jednaki volilni pravici, bodisi, ko se razdobi duvalizem. Če je slovanstvo zlato srečno prešlo preskušnjo v ognju centralizma, se v istem centralizmu tudi ojači. In kar nič ne bi škodilo Nemcem historična lekcijska slovanskega centralizma. Sicer pa to ne bi bila nikaka hudobna, krivična revanche, ampak le pravična revindikacija. Revindikacija! To je naš novi program.

Na naši strani je pravičnost, moč, dinastija in — last not least — morda tudi Vrhovstvo, če bodo znali naši politiki izkoristiti njegov vpliv. Kajti Rim pravi: če nečes ti mene, pa bom jaz tebe. A bati se je, da smo zalezli že tako globoko v blato personalne politike, da se našim »realnim« politikom vidi razum personalij vse drugo pusta neumnost in gola smešnost. O tem priča že sedaj telegram, ki ga je poslal »N. Fr. Presse« iz Zagreba »Veliki Hrvat«, madjarski agent in notorični politični slepar dr. Josip Frank povodom zadnjih grških volitev, kjer se laže, da ta izdani napravil na Hrvatskem nobenega utisa.

Prvi uspeh združenja slovensko-hrvatske akcije bi morda lahko opravičil neki politični dovip, ki je krožil zaledja dal o razpору Ljubljancev in Tržačanov zastran slovenske univerze. Dovipar predlaga namreč: partikularizem v beli Ljubljani naj se ustanovi popolna slovenska univerza, a Tržačanom v Trstu samo hrvatska paralelna italijanske juristične fakultete, da ne bodo Nemci rohnili proti tistemu vladnemu odloku o zagrebških juristih.

Dr. Fr. Dergane.

Občni zbor polit. društva »Edinost«
dne 29. januarja 1905. v »Sokolovi dvorani«.

Profesorju Matku Mandiču.

(Dalje.)

V večeršnjem govoru dra. Rybářa je po neizpolni pomoti izostal stavek, v katerem je govornik povdarjal neko dejstvo, ki je za vsega močja, ki je deloval v javnosti toliko časa, kolikor gospod profesor Mandić, v največjo diko, v največjo čast in v najčastnejše pripoznanje. Dr. Rybář je namreč povdarjal, da je prof. Mandić po tolikoletnem delovanju v javnosti — revež, siromak, kakoršen je bil onega dne, ko je stopil v javnost.

Volitev novega odbora.

Ko je potihnila ovacija, ki so jo zborovalci priredili prof. Mandiču na čast, je spregovoril predsednik shoda, dr. Rybář:

Izpražnjeno je torej najvažnejše mesto v našem društvu. Treba pomisliti, da je odbor političnega društva vse kaj drugega, nego-li odbori v družih nepolitičnih društvih. Odbori političnih društev imajo v obse veliko nalogo z ogromno odgovornostjo, kajti v njegovih rekah je usoda vse dotične stranke, ki jo

predstavlja društvo. Pri nas v Trstu pa je odgovornost še veliko večja. Ker tu, hvala Bogu, nimamo še boja med strankami, ker smo — kraj vse morebitne razlike v političnem mišljenju — vsi ena kompaktna stranka boriteljev za bodočnost naroda, je v rekeh političnega društva »Edinost« usoda naroda na tržaskem ozemlju. O sestavljanju takega odbora morajo ostati na strani morebitne posebne želje, osebnosti, in gledati treba le na korist našega naroda, ki ga zastopa in predstavlja to društvo.

Po kratki razpravi je bil v sprejet predlog, da se bo volilo per acclamationem. Imena izvoljenih smo že zedaj pričbili.

Novoizvoljeni predsednik gospod Ivan Goriup, se je zahvalil na izkazanem zaupanju, rekel:

Zahvaljujem se in v sprejemam to zame toli častno izvolitev. V sprejemam pa jo le zato, ker ostanejo v odboru stari izkušeni narodni delavci, o katerih sem uverjen, da bi tudi v bodoče delali z isto vnamo kakor do sedaj in ki bodo z mano nosili veliko odgovornost. To mi daja poguma. Moj program je krstek: povzdiga našega ljudstva na političnem in gospodarskem polju. Ko v sprejemam predsedništvo po toli odlični osebi, nimam sveda nikake nade, da bi se po svojih zaslugah novspelo do tolikega vpliva in ugleda! To pa obljubljam, da se bom trudil po svojih močeh in na podlagi programa političnega društva »Edinost« (Vseobče pritrjevanje.)

Eventualia.

Zborovalec H. Škrl se je pritoževal, ker da ni list »Edinost« hotel priobčiti nekoga poziva, tiščega se konsumnega društva pri sv. Jakobu. O tej priliki, da se je nekomo zgodila krivica, radi česar zahteva, naj politično društvo da dotičniku zadoščenje.

Predsednik dr. Rybář je reagiral na kratko ter ob enem obljubil, da se bo odbor bavil s to pritožbo.

Zborovalec A. Starec s Kontovelja je izvajal — navajaje konkretne podatke — koliko krivice trpe okoličani od strani dveh sovražnikov, ki sta: megličar in vlada, ki dopušča, da ptuji podaniki delajo škodo po naši okolici in izvajajo kakor se jim poljubi. Ko so nam meščani z magistratom na čelu iztrgali državnozborni mandat, so hitro odtegnili okoličancem še poljsko varstvo in skozi 7 let so bili pridelki siromašnega okoličana izločeni tatovom in lopovom. Naše polje je bilo kakor hiša brez ključa. V mestu samem pa šikanirajo občinski organi po ulicah in trgih. Poti po okolici so grozno zanemarjene, in okolica mora grozno trpeti radi pomenjka nje vode. Istotako trpi okolica, ker vlada noče strogo nastopiti proti nevarnim subjektom iz inozemstva. Govornik prosi torej politično društvo, naj se potegne zato, da se lokalna policija pomnoži.

Predsednik dr. Rybář jemlje na znanje te pritožbe in obljublja, da se bo odbor bavil z njimi.

Zborovalec Rep je apostrofiral zborovalce, da ni zadosti, ako prihajajo na shode polit. društva, ampak členi bi morali biti tudi, izlasti, ko je udnina tako nizka, da jo more plačevati tudi največji siromak. Govornik želi, da bi tudi list »Edinost« pozival v tem zmislu.

Predsednik obljublja, da se bo jemala v pošte tudi ta želja. (Pride še.)

Rusko-japonska vojna.

Trst, 31. januarja 1905.

O momentannem položaju v Mandžuriji.

(Dopis iz strokovnjaškega peresa.)

(Pred prihodom večernih vesti.)

Vedno jasneje postaja, da je japonska armada na oje zapadnem krilu v daljavi Davangapu-Betsia (43 km) v resni nevarnosti. Boji, ki so se vršili kakih 10 km vztočno od reke Hunho v gornji frontni širjavi od 25. do 28. januarja (zadnje vesti) potrjuje v polni meri gori označeno objejanje japonske armade po Rusih od zapadne strani in potrjuje, da trije ruski korpi in en mešani kor (kavalerija in infanterija, poslednji kor kakor desno krilo pod poveljstvom generala Miščenka) groze Japoncem, da jim prestrežejo umikneje. Glasom poročila generala Ojama od 28. januarja, je on konstatiral navzočnost gori omenjenih ruskih korov, in sicer v bojih pri Hinbiso, Liataoku, Lhotva, Feng, Haikontai, Sakpav (pet milj južno od

Hekontaja, kateri poslednji leži 7 verst južno zapadno od Sandepu). Torej je Ojama konstatiral navzočnost rečenih korov približno v frontni širini Šantan-Mamikai. Saupao silo teh treh ruskih korov se more torej ceniti na kakih 100.000 mož. Oba sovražnika sta v času od 25. do 28. januarja izbojevala zmag. Japonci govorijo le o zmagah, Rusi pa o mementannem izpraznjenju kraja Sandepu, a še tu pravijo v oficijelnem poročilu, da se dalje vrši boj za posest tega kraja. Sicer pa da so povsodi na gori imenovani fronti zmagovali. Kajti javljajo oficijelno, da so prognali Japonce iz cele vrste krajev, 16 km vzhodno od gori imenovane črte. Po takem bi bila rečena ruska zapadna objemalna fronta do vstetega 28. januarja prodrla od reke Šaho naprej 10 verst od železniške postaje Šaho, preko Sandepu, in potem v jugo-vzhodni smeri kakih 8 verst.

Ali bilo kakor bilo, to jedno je gotovo, da se je objem japonskega zapadnega krila po Rusih v času od 24. do 28. t. m. popolnoma posrečil. Vse zmage, o katerih je maršal Ojama poročal te dni, sezajo vedno le in le na posamičnih mestih do reke Hunho v zapadni smeri, torej k večemu do črte: vztočno od Davangapu Šantan — južno-vztočna smer.

Po takem se more reči: 1) levi bok in hrbet armade Ojama sta do danes v veliki nevarnosti; 2) proticenziva Ojame ni bila v stanu v času 7 dni (od 24. do 30. januarja), da bi odklonila ta nevarni objem levega krila, čeprav je imel Ojama od 24. januarja sem več nego dovolj časa, da bi bil vse svoje razpoložive rezerve krepko uveljavil bodi nasproti krilu, ki je v nevarnosti, bodi na katerikoli drugi točki svoje fronte. Ta okolnost nam izdaja, da ljubi Ojama nima več razpoložljivih črt in da je od svojih momentannih armadnih rezerv že vse postavil v bojno črto. To je gotovo breznačna okolnost.

Njegove zadnje nade so sedaj ojačenja, ki mu imajo prihajati. Toda tudi Rusom dohajajo ojačenja! Posledica temu je, da ostaja pri starem, armada Ojama je sedaj in ostane bržkone — ako se skoro ne umakne preko Taitsiho — objeta od obeh ruskih kril, a za sedaj jej grozi nevarnost na zapadu tudi v hrbtu od kolo-salne ruske kavalerijske mase 20 do 30.000 mož v črti Liao-jang-Iakav.

Do danes se ne čuje nič o vplivanju te mase v velikem stilu pohodov. Ali v najkrajšem času, morda že v nekoliko dneh, bomo čuli o njenem uničevalnem delovanju v gori rečeni črti. Po zasukanju ruskega desnega krila od zapada do reke Taitsiho, paralelno in preko reke Hunho, je gori označeno strategično podjetje glavnega dela ruske kavalerije na levem boku in v hrbtu Japoncev zagotovljeno. Da bi temu podjetju grozila kaka nevarnost od strani črt Ojame, je jednostavno izključeno, dokler si obe armadi tako stojita nasproti kakor gori opisano. Glavni del ruske kavalerije se more torej brez prenegeja in trajno lotiti gori označene svoje naloge. Temu podjetju bo za momentanni navidezno mirni položaj posledica: a) Kuropatkin dobiva nadaljna ojačenja in vtrja tako svoj plan; b) Ojama pa se bo moral daljše ali krajše časa bojevati brez ojačenj in brez podpore na materijalu.

Kako dolgo bo mogel to? Predočimo si le, da bo n. pr. ruska kavalerija na pohodu z enim delom napadala železniško črto Liao-jang-Iakav, dočim zasede z drugim večim delom, kakor infanterija na konjih, morda črto Niučang Haičen in da tako zavstavi z boji vse japonske podporne čete. Mej tem bo Ojama prepuščen samemu sebi severno od Taitsiho, 70 do 90 kilometrov! Če pride tako, in je zelo verjetno, da pride, potem mora priti v kratkem katastrofa za Ojamo.

Ta se bo začela, kakor sem včeraj in tudi že prej sodil, v severno-zapadnem kotu japonske zasukane fronte. Pojavljala se bo najprej v tem, da se bo japonski levi bok fronte na reki Šaho vled koncentričnega delovanja Rusov razvijal od zapada na vzhok. In to kakor posledica že (od 24. do 28. januarja) izvršenega objema. Torej najprej zapuste Japonci vse svoje severne fronte (fronte ob Šaho) ter se umaknejo proti ozemlju reke Silihe, potem proti ozemlju jentaj-skem, in tako se konečno vsa japonska armadna fronta razvije proti Liaojanu.

Glasom današnjih večernih oficijelnih vesti Kuropatkinovih je gori označena

ruska objemalna fronta naprej prodrla do 15 km od železnice Liaojan-Mukden. Če ta oficijelna vest odgovarja resnici je v najkrajšem času pričakovati vesti, da so se Japonci naglo umaknili od črte ob reki Šaho proti Liaojanu, torej proti jugu.

Celjska slovenska gimnazija.

Ozirom na članek priobčen pod tem naslovom v številki našega lista od minole nedelje, nam piše avktor:

V moj dopis se je urinila mala ali bitstvena pomota. V petem odstavku je natisneno: »... po istem načelu se moramo mi po robu postaviti šovinizmu...«, — a v mojem sestavku se je to glasil: »... po istem načelu se mora (vlada namreč) tukaj po robu postaviti šovinizmu...«

In ravno to posledaje, da to mora vlada storiti, sem jaz hotel povdariti, kajti edino to stališče more biti pravo za avstrijsko vlado v tem vprašanju. In mi Slovenci tega nikdar ne smemo priznati, niti izreči, da bi se avstrijska vlada še sploh smela postaviti na katero drugo stališče, ker je vsako drugo naravnost absurdno.

Da mi, Slovenci, moramo tudi svoje storiti, to se pač umeje samo ob sebi. Nemški »skrajnost« bi tudi Slovenci morali nasproti postaviti — »skrajnost«. S tem bi se absurdnost nemškega početja najpreje dokazala, in vlada bi imela dosti lažje delo.

Oprostite mi, prosim Vas, ako to priliko porabim, da še v nekem splošnem oziru izrečem svoje mnenje. Zdi se mi namreč popolnoma krivo stališče, ki je zavzemajo prilčno vsi slovenski listi nasproti vladi in njenim organom. Kakor se meni dozdeva, so namreč postali naši listi nekako fatalistični: naštevajo dan na dan krivice, ki se nam gode, in potem navadno zaključujejo resignirano in patetično: Tako dela vlada z nami! Bo že videla, kam jo to dovede!

Ali pa je morda pri nas v resnici izključen vsaki odločnejši ton? — N. pr.: »Vlada je storila to in to! — Zakon pa veleva tako! — Vidi torej, ljudstvo slovensko, da se Ti je zgodila krivica. Gani se ves narod slovenski, odločno, vstrajno, in krivica se mora odpraviti!«

In še nekaj: za vsakšno slovensko stvar moram a ves narod na pozorišče!

Dogodki v Rusiji.

V črno je zadela »Slavenska Misao«, ko je svojim razmotrivanjem o dogodkih na Ruskem dala naslov »Ven z Židi!« — Sedaj, pravi, ko je Rusija, oddaljeno preko deset tisoč milj od svojega središča, zapletena v največjo vojno, kar jih je do sedaj vidil svet, si prizadevajo nje krvni neprijatelji, v prvi vrsti Židje, da jej ustvarjajo neprilike na domačem ognjišču. Da bi laglje vspeli, so nahujskali delavce po reznih tvornicah, da zahtevajo celo tseih stvari, ki se niti v konstitucionalni državi ne morejo doseči, in da se dvigajo proti sedanjemu ustrojstvu države. Naravno je, da Rusija ne more gledati tega prekrizanih rekami, ko zahtevata nje čast in ponos, da izvojuje končno zmago na skrajnem Vztoku. Tako je prišlo, da je vojaštvo rabilo orožje in ni po tem takem nikako čudo, da je padlo nekoliko nesrečnih delavcev.

Sveto pismo pravi: potrebno je, da se godi pohujšanje; potrebno je, da včasih teče tudi kri, ali gorje človeku, od katerega je prišlo pohujšanje. Ali v tem času ni samo en človek, po katerem je prišlo pohujšanje v Rusiji. Tu je več ljudij, to so — Židje. Teh bi se morala Rusija popolnoma rešiti, ako hoče imeti mir v svoji državi. Za kri, ki je tekla po petrograjskih ulicah, ni smeti kriviti ruskega carja ali rusko vlado. Mari ni o slabihih prilikah tekla kri tudi v Milanu, v Berlinu, v — Trstu? Tu se slovonožrske novine niso zgražale. Sedaj se pa zgražajo in hrupe. A kakaj? Zato, ker ne gre za Italijo, Nemčijo, ali Avstrijo, ampak gre za slovansko Rusijo, kateri žele pogubo, da bi na ruševinah velikega slovanskega carstva mogli oni zagospodovati in bi mogli pijani pevati nad slovanskimi grobovi. Ali car in ruska vlada ne dovolita tega nikdar. A če bi naš glas mogel dospeti do prestola mladega carja Nikolaja, mi bi mu zaklicali z vsem glasom: Ven z Židi, ako želite imeti miru na svojem pragu!

To so glavne misli iz lepega članka v listu »Slavenska Misao«.

I
Ilustrovan cenik brenplačmo in franke.

Podpisani naznanja cenj. občinstvu,
da je prevzel dobro poznano
gostilno „Al Trifoglio“
v ulici Belvedere št. 5.

V gostilni se toči izvrstno istrsko,
dalmatinsko in vipavsko vino in tudi
kuhinja je vedno preskrbljena z gor-
kimi in mrzlimi jedili.

Priporoča se obilega obiska, beleži
spoštovanjem

F. Buković.

ULICA CASERMA št. 6
PRODAJALNICA manufaktur
in drobnarij, bombaževine, fušanja, izgotov-
ljenega perila, krp itd. itd.
vse po najnižjih cenah.
Ivan Visintini.

Nad 40-leten vspeh.

Najstarejša medicinska specialiteta naše
pokrajine.

PASTIGLIE PRENDINI
(od ogolunjenih sladke skorje)

Iznajditelj in izdajatelj P. PRENDINI
v TRSTU.

Odlikovane z kolajzami in diplomami na
prvih mednarodnih razstavah.

Počastjene se zaupanjem odličnih zdrav-
nikov ter predpisane kot domače zdravilo
pri: grižolu, kašlju, hripavosti, upa-
danju glasu, kataru.

Zamerejo jih uživati tudi otroci, nadalje
pevci govorniki ter učitelji, da zadobe
čist in svež glas.

NB. Pazite na nepošteno ponarejanja ter
zahtevajte vedno „Pastiglie Prendini“.
V številnih: v lekarni „Prendini v
Trstu“ ter v vseh boljših lekarnah tukaj
in v Evropi.

Narodni kolek je
v dobiti pri upravi
„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAH

KATALOGI BREZPLAČNO.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je otvoril
v ul. Scalinata št. 4 (vogal ul. Giuseppe Caprin ex Erta)
PRODAJALNICO z mrtvaškimi predmeti, vencev, cvetlic itd.
v velikej izbi
ANGELJ BUSETTI.

Trgovci!

Dopisujte v svojih
trgovskih poslih vedno
v slovenskem jeziku in
zahtevajte vselej slo-
venske račune!

Po visokoj kr. zemaljskoj vladi proglašena ljekovitom
vodom rudnicom
Apatovačka kiselica

naravna alkalično muriatna litijaka kiselica, vrlo bogata ugljikom ki-
selinom izvrstno: **popuš kristala čisto stolno piće** — Glasoviti
lečnički auktoriteti prepisuju ovu kiselico s najboljim uspjehom kod
svih bolesti probavnih organa i grkljana proti uloz ma i reumi, kod že-
ludačnog, plućnog, grlenog i svih drugih katara proti hemeroidima (zlat-
noj žili), kod boli bubrega, mjehura, kamenca, šećerne bolesti, zrnatih i
natekljih jeta a, žgaravice i mnogih drugih bolesti. Prokušano izvrstno i
nenadmirljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.

Analizirane su prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorski savjetnik i kr.
prof. dr. S. Bošnjaković.

Nagradjena na mnogim velikim strukovnim izložbama sa
15 zlatnih medalja.

„UPRAVITELJSTVO VRELA APATOVAČKE KISELICE“,
F. AGREB, Ilica br. 17.

Dobiva se u svim lič. rnama, trg. mrodiija, restauracijama i gostionama.
Glavno zastupstvo za Trst i Istru: **Johannes Klingenberg & Comp.**
u Trstu ul. Giorgio Galatti št. 6, I.

Odlikovana v Rimu s zlatno
kolajno in
— zaslužnim križcem —

Odlikovana tovarna
za čopiče in šetke

Odlikovana na Dunaju s
zlatno kolajno in
— častno diplomom —

IVAN ANGELI

ulica Vincenzo Bellini (nasproti cerkve sv. Antona novega).

Edini specialist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev
za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.
Čuvati se je dobro, da se ne zamenja moja trdka s konkurenti jednakega imena.

Ivan Koschel
prodajalnica jedilnega blaga
TRST. — Trg Barriera vecchia 8 — TRST.
Prodaja na debelo in drobno. Moka pravi mlinov
Ogrske in Levanta. Otrobi. O. es. Testenine tu in
inozemske itd. itd.

Kdor se hoče dobro in z veliko ekonomijo
obleči, naj se poda v

prodajalnico
izgotovljenih oblek
Barriera vecchia 5
kjer se vsaki dan izdeluje obleka
v lastni krojačnici.

Zaloga istrskih in dalmat. vin
v ulici Cecilia 16 (vogal ul. Ruggero Manna)
Zaloga je vedno preskrbljena z vini najboljših
kletij. Cene: istrsko po 64 st., belo brisko po 80 st.,
opolo iz Visa po 72 st., vse franko na dom.
Za obilne naročbe se priporoča
IVAN TONEL

MIRODILNICA
Emiliju Cumar pok. Friderika
Općina št. 209 zraven kavarne „All' Elletrovia“
Velika izbira in zaloga

šip, željčev, barv, čopičev, mineralnih vod,
vinskoga špirta, voščenih in lojevih sveč.
Kislina, laneno olje, navažno in dišeče mlo.

Dobro vpeljana in na glavnem trgu že
več let obstoječa

PEKARNA
se odda v najem radi bolezn. — Ponudbe
sprejema I. PERTOT trgovce v Nabrežini.

— „**SANUS**“ —
novi higijenični zobotrebniki
disinfektirani parfemirani
zaprošen patent
se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

A DOLF GRÜN W A L D

angleška krojačnica

TRST — Piazza Grande št. 2 — TRST

Gratis in franko prospekti angleškega sistema.

Na naročbo elegantnih moških oblek po meri.

Prezplačno čiščenje in likanje obleke, katero se pošlje in se jo tudi izroči dotičnemu naročitelju.

— o **Zavod prve vrste za uniformiranje.** —

Prospekti za častnike, prostovoljce in c. kr. uradnike gratis in franko.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladarje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljive
plinovne mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.

Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefono št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefono št. 847.

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih
patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljeni ena skladišča.

Edini tržaški zavod za **„VACUM-CLEANER“**

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG

Točna postrežba in nizke cene.

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.

(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.

Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike

mej Trstom in Novim Jorkom.

Hitri in elegantni novi brzoparobrod

G E R T I

6000 ton. odpluje dne 14. februarja v Novi York.

Potnina znaša III. razred K 165.—, I. razred K 300.—.

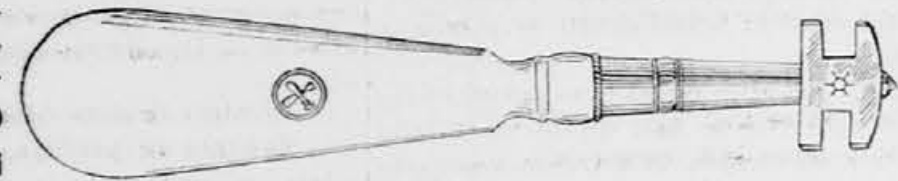
Potrežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so
električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.

Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

Dijamanti za rezanje šip

po 1.80. 2.40. 3.
4. 5. 6. 8. 10.
11. 15. 20. 30 K.

Nad 10.000
ima v zalogi

Angelj Casagrande

TRST
Portici di Chiozza 1
Telefon 994

Vsak komad
je zajamčen

Razpošilja tudi posamezne komade po povzetju.

Germania New-York

zavarovalna družba na življenje.

Ustanovljena 1860.

Glavno ravnateljstvo za Evropo:

Berlin W., Behrestr. 8 lastna hiša

Glavni zastop za Avstrijo:

Dunaj I., Stubenring 18 lastna hiša

Zavarovanja veljavna konec n. l. 1903 K 503.000.000

Aktiva glasom bilance konec n. l. 1903 162.000.000

Dohodki na premijah in obrestih v l. 1903 26.500.000

Preostanek letnega računa 1.596.000

Posebne ugodnosti

koje nudi **GERMANIA** v **NEW-YORKU** svojim zavarovancem:

1. Prva dividenda se računa že v drugem letu

od izdaja police.

2. Police so neizpodbitljive že po tretjem letu

izdaja tedaj veljavne tudi, ako se je podalo

krive podatke ob vstopu in če je zavarovane

umrl vsled samomora ali dvoboja.

3. Družba sprejme tudi rizik zavarovanja za

slučaj vojske, ali da bi bilo treba zvišati pre-

mijo. (Vojski podvrženim zavarovancem se

odpiše prve tri dividende v dotični zaklad ter

se ta svota vrne po 45 letu, ako je polica že

v veljavi in ako se ne pojavi vojska v Nem-

čiji, Avstriji in Švici).

4. Dovoljena so potovanja zavarovancev po vsej

Evropi in zapadni Ameriki, ne da bi se s tem

zvišala premija.

Rezerva na premijah vseh zavarovancev v Av-

striji je položena pri ces. kr. ministerijalnem

zakladnem uradu na Dunaju.

GLAVNI ZASTOP V TRSTU: ulica Chiozza šte. 4.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Fragi.

Rezervni fond 39.217.694.46 K izplačane odškodnine: 78.324.623-17 K

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombinaci-
jah pod tako ugodnimi pogoji, ko no-
bena druga zavarovalnica. Zlasti je
agoden zavarovanje na doživlje in
smrt s zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let
pravo do dividende.

Zavaruje poslopja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najakutnejše.
Uživa najboljši sloves, koder posluje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in obcnokoristne
namene.